

HOOGE NESSE

Verslag van de placemakingsessie op

22 januari 2014



Inleiding

Op 22 januari 2014 heeft een groot aantal organisaties deelgenomen aan de placemakingssessie Hooge Nesse. De bijeenkomst, die onderdeel is van de gebiedsontwikkeling Hooge Nesse, werd georganiseerd door de gemeente Zwijndrecht, het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde en JSO. Natuur-, outdoor-, sport-, welzijns-, onderwijs- en overheidsorganisaties hebben samen verkend welke mogelijkheden er zijn om een gezamenlijk programma te ontwikkelen, waarbij aanbod voor diverse doelgroepen wordt gecreëerd, de toegankelijkheid wordt verbeterd en het gebied meer relatie krijgt met de omgeving.

In bijlage 1 is een lijst van de deelnemende organisaties opgenomen.

Doelstellingen programma

Met de ontwikkeling van een gezamenlijk programma willen de gemeente Zwijndrecht en het Natuur- en Recreatieschap meerdere doelstellingen realiseren:

- Er voor zorgen dat kinderen tussen de vier en twaalf jaar en hun opvoeders vaker natuur- en recreatiegebieden bezoeken (zoals de Hooge Nesse);
- Er voor zorgen dat mensen meer gaan bewegen in de groengebieden in en om

de directe omgeving van Zwijndrecht.

Deze twee doelen zijn vertaald in twee werkprogramma's: "Groen doet Goed" en "Bewegen in het Groen". Meer informatie vindt u over beide programma's op:

- Groen Doet Goed: www.ivn.nl/projecten/thema-natuur-gezondheid/groen-doet-goed
- Bewegen in het Groen: <https://bewegeninhetgroen.pleio.nl>

Polder de Hooge Nesse

De Hooge Nesse is een voormalig slibdepot van 72 hectare. In september 2012 is



de Hooge Nesse polder in eigendom overgedragen van de gemeente Rotterdam aan het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde, voor ontwikkeling tot een recreatiegebied voor de omgeving. De gemeente Zwijndrecht is hierdoor mede-eigenaar van deze polder geworden. Door spontane natuurontwikkeling is de Hooge Nesse nu al aantrekkelijk om in te wandelen, maar het gebied biedt veel meer kansen voor andere gebruiksmogelijkheden, zoals educatie, duurzaamheid, speelnatuur voor

kinderen, outdoor sport en vrijwilligerswerk bij het beheer. De insteek van de gemeente en het schap hierbij is dat zij initiatieven van marktpartijen en maatschappelijke organisaties willen faciliteren en stimuleren, die passen binnen de volgende kaders:

1. Thema's:
 - Recreatie die er op gericht is om mensen te stimuleren om gaan bewegen (outdoor, sport en andere vormen van bewegen)
 - Duurzame energie (zo mogelijk; combinaties met de andere thema's)
 - Educatie
2. Passend binnen de spontane natuur en ruigte die is ontstaan
3. Voorzieningen mogen, maar geen grote/hoge gebouwen of geluidssporten
4. Toegankelijk voor breed publiek
5. Budgetneutraal beheer

Onderlinge samenwerking tussen (lokale) partijen is cruciaal om te komen tot een krachtig en duurzaam samenwerkingsnetwerk van organisaties.

De placemakingsbijeenkomst had als doel om een start te maken met de verkenning welke mogelijkheden er zijn om bovengenoemde doelen te kunnen ontwikkelen en hoe krachten gebundeld kunnen worden. Om zo te komen tot een praktisch uitvoerbaar plan waar alle betrokkenen in geloven en hun bijdrage aan willen leveren.

Korte beschrijving van de bijeenkomst

Om een actueel en gedeeld beeld te krijgen van het gebied startte de bijeenkomst met verkenning van het terrein in de themagroepjes Jeugd, Natuur, Duurzaamheid en Outdoor. De deelnemers kregen de opdracht het gebied te 'screenen' met het placemakingsformulier (zie bijlage 3) en ideeën voor het eigen thema te noteren.

In hotel Ara kregen de deelnemers eerst nog uitleg van wethouder Henk Mirck over de ontwikkelrichting van de Hooge Nesse en de programma's Groen Doet Goed en Bewegen in het Groen. Trees van der Gun van JSO gaf de groep nog een aantal aandachtspunten mee hoe van de Hooge Nesse een plek te komen waar men graag komt en die voldoet aan de criteria van placemaking.

Vervolgens gingen de themagroepen in de eerste ronde intensief met elkaar in gesprek, om de indrukken die men had opgedaan tijdens de terreinverkenning te bespreken en ideeën voor het thema te inventariseren waarvoor in de groep draagvlak was.

De resultaten hiervan werden plenair teruggekoppeld.

In de tweede ronde gingen de deelnemers verder met het bespreken van de resultaten uit ronde 1, op basis van twee vragen:

- * Hoe kunnen Natuur & Voorzieningen goed samen matchen?
- * Hoe kunnen Natuur & Outdoor goed samen matchen?

De deelnemers van de thema's werden voor deze ronde met elkaar gemengd en bespraken op welke wijze natuur & voorzieningen en natuur & outdoor goed samen kunnen gaan en elkaar kunnen versterken. De resultaten werden weer plenair teruggekoppeld aan de hele groep.

Aan het eind van de bijeenkomst zijn de deelnemers geïnventariseerd die een bijdrage willen leveren aan verdere uitwerking van de resultaten en is een kerngroep samengesteld. Deze kerngroep zal initiatieven voor verschillende doelgroepen een stap verder brengen en met elkaar verbinden. Ook zal de kerngroep een duurzaam samenwerkingsnetwerk gaan opbouwen, uiteraard in nauw overleg en samenwerking met andere belanghebbenden en gebruikers van de Hooge Nesse.

De inhoudelijke speelruimte wordt bepaald door de eerder genoemde kaders, het bestemmingsplan van de Hooge Nesse en besluitvorming door het bestuur van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde.

Vervolg:

In de komende periode zal een aantal betrokken organisaties de ideeën uit de placemakingsessie voor de verschillende thema's verder uitwerken. Deze uitwerkingen worden met elkaar verbonden in de kerngroep en meegenomen in de ontwerpssessie die op 28 februari a.s. plaatsvindt, waarvoor ook vertegenwoordigers van de diverse thema's en doelgroepen worden uitgenodigd. De uitkomsten van de ontwerpssessie worden in een inspiratieboekje opgenomen.

Daarna zullen de resultaten verder worden uitgewerkt tot uitvoeringsvoorstellen voor het programma Bewegen in het Groen en het programma Groen Doet Goed.

De Start:

Kennismaking en screening Hooge Nesse

De placemakingssessie begon met een terreinverkenning. Alle deelnemers verkenden in door hen zelf gekozen themagroepen het terrein:

1. Jeugd: groep blauw
2. Outdoor / sport: groep rood
3. Natuur: groep groen
4. Duurzaamheid: groep geel.



Zij kregen hiervoor een placemakingsformulier (zie bijlage 3), die zij individueel voor hun eigen thema moesten invullen. Opdracht hierbij was om om de eerste pagina te 'scoren' hoe het gebied voor hun thema aan een criterium voldeed, op een schaal van 0 – 10.

De verzamelde resultaten per thema zijn:

Score placegame Zwijndrecht Hooge Nesse					
	totaal gemiddeld	Blauw	Rood	Groen	Geel
Gebruik & activiteiten	2,66	3,27	3,17	2,82	1,38
Mix van winkels en voorzieningen	2,01	2,71	3,00	1,33	1,00
Frequentie gemeenschappelijke activiteiten en	2,28	2,80	3,33	2,00	1,00
Mogelijkheid om wat te doen of te zien	5,09	6,57	4,67	6,63	2,50
Mogelijkheid om iets te kopen	1,25	1,00	1,67	1,33	1,00
Comfort & beeldvorming	4,40	3,79	4,50	4,92	3,44
Aantrekkelijkheid van de plek	5,29	6,14	4,67	6,33	4,00
Gevoel van veiligheid	4,78	4,00	5,00	6,10	4,00
Schoon en heel	5,06	4,00	6,00	5,50	4,75
Goede plekken om te zitten	1,52	1,00	2,33	1,75	1,00
Toegankelijkheid & verbindingen	3,47	3,14	3,17	4,10	2,69
Zichtbaarheid vanaf een afstand	2,36	1,43	2,67	4,33	1,00
Bereikbaarheid lopend of per fiets	5,60	5,29	5,00	7,38	4,75
Aansluiting op openbaar vervoer en parkeermogelijkheden	3,88	4,86	3,33	3,33	4,00
Is duidelijk aangegeven wat hier is en wat hier te doen	1,26	1,00	1,67	1,38	1,00
Gezelligheid	4,59	5,35	3,64	4,76	2,06
Is de sfeer goed?	5,03	5,71	5,67	5,50	3,25
Betrokkenheid bij elkaar en/of de plek	3,47	6,00	2,50	4,38	1,00
Zijn mensen trots op deze plek?	3,55	5,20	3,25	4,75	1,00
Komen hier veel verschillende mensen?	3,77	4,50	3,14	4,43	3,00
totaal gemiddelde plek	3,78				

Totaal gemiddelde hele gebied per kernkwaliteit (omgerekend naar beoordeling 1 – 10)

• Toegankelijkheid & verbindingen	• 3,47
• Gebruik & activiteiten	• 2,66
• Gezelligheid	• 4,59
• Comfort & beeldvorming	• 4,40

Totaal gemiddelde: 3,78

Laagste 3 scores

• Mogelijkheid om iets te kopen	• 1,25
• Is duidelijk aangegeven wat hier is en wat hier te doen is	• 1,26
• Goede plekken om te zitten	• 1,52

Hoogste 3 scores

• Bereikbaarheid lopend of per fiets	• 5,60
• Aantrekkelijkheid van de plek	• 5,29
• Mogelijkheid om wat te doen of te zien	• 5,09

Per thema zijn de resultaten van de placegameformulieren verzameld. U vindt deze resultaten in bijlage 4.

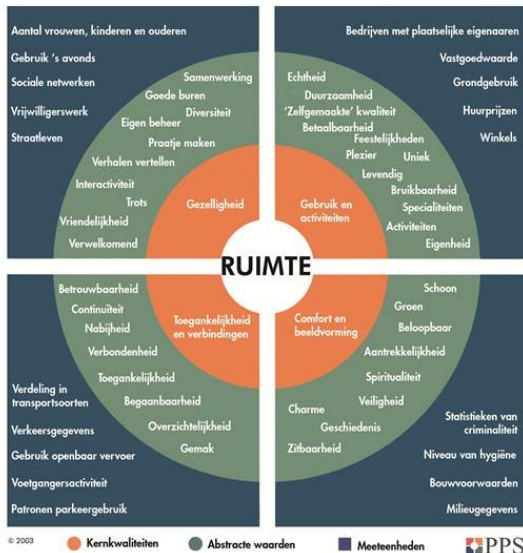


Ronde 1

In themagroepen aan de slag

Na het invullen van de placegameformulieren gaf wethouder Henk Mirck een korte uitleg over de ontwikkelrichting van de Hooge Nesse en de programma's Groen Doet Goed en Bewegen in het

WANNEER IS EEN OPENBARE RUIMTE SUCCESVOL?



Groen. Trees van der Gun van JSO gaf de groep nog een aantal aandachtspunten mee hoe van de Hooge Nesse een plek te komen waar men graag komt en die voldoet aan de criteria van placemaking.

Daarna gingen de deelnemers van de themagroepen in de eerste ronde intensief met elkaar in gesprek. Ze bespraken daarbij de indrukken die men had opgedaan tijdens de terreinverkenning en inventariseerden ideeën voor het thema waarvoor bij de hele groep draagvlak was.

Aan het eind van deze ronde gaven de groepen een plenaire terugkoppeling aan de hele groep:

Groep Jeugd (blauw)

- Verbeteren toegankelijkheid van het gebied met informatieborden, evt. een plattegrond

van het gebied

- Extra parkeermogelijkheden
- Zitplekken in combinatie met speelmogelijkheden / natuurlijke speeltoestellen (kinderen kunnen lekker ravotten en hun gang gaan) ouderen / volwassenen kunnen er lekker bij zitten
- Natuurlijke wandelpaden aanleggen met bijv. zand, schelpen veiligheid (let op de evt. jacht, dit moet duidelijk aangegeven zijn)

Natuurlijke omheining van het gebied, met hout of iets dergelijks

- Waterput, of een variant waarmee je met water aan de gang kan, vooral bedoeld voor de jeugd

Voor de programmering: fietspaden, wandelroutes, boomroute (= een stukje survival voor kinderen, via de boom toppen een bepaalde route kunnen lopen en beleven en aan het einde met een tokkelbaan naar beneden komen).

- Educatieve landbouw creëren, met evt. aanliggende agrarische gronden en samen voor kinderen een educatief programma op te zetten, waarbij ze leren wat een agrariër doet en hoe het in zijn werk gaat.
- Jaarlijkse dag organiseren met allerlei activiteiten om het gebied onder de aandacht te brengen en om draagvlak voor het gebied te creëren onder de inwoners van Zwijndrecht (en daar buiten).
- Alles op natuurlijke wijze (natuurspeeltuinen, houten zitbankjes etc.)

Gebruik & Activiteiten



- Avontuurlijke speelplek (klim/klautermogelijkheden, boomhutten, waterspeelplek als voorbeeld is de Tiengemeente genoemd).

- Survivalplek voor de jeugd waaronder tokkelbanen.
- Educatieve landbouw gericht op bewegen (activiteiten gericht op bewegen houtzagen, paden trekken, wilgen knotten etc.); onderzoeken of de agrariërs in de omgeving hun boerderij willen openstellen en mee willen participeren.
- GPS ontdekkingstocht route uitzetten.
- Jaarlijks evenement gericht op natuur en activiteiten in het gebied zoals: verkoop natuurproducten, openstelling waterzuivering, crossfietsroute , fierljeppen (verspringen met een polsstok), hardlopen en landbouw (boerderijen stellen deze dag hun bedrijf open); zo maak je het gebied bekend.

Comfort & Beeldvorming

- Natuurlijke omheining van het gebied.
- Zitmogelijkheden gerelateerd aan de identiteit van de plek (uiteraard natuurvriendelijk).
- Vogelpunt.

Toegankelijkheid & Verbindingen

- Bereikbaarheid met openbaar vervoer.
- Parkeergelegenheid voor fiets en auto.
- Informatieborden en evt. plattegrond van het gebied.
- Aanleggen natuurspaden halverhard bijvoorbeeld met schelpen, houtsnippers/boomschors, vlonders, boomstammen.

Opmerking: Let op de jacht van de fazanten in het westelijk open gedeelte (grenzend aan het gebied).

Groep Outdoor en sport (rood)

- Vooral naar de doelgroep kinderen/ jeugd en ouderen gericht. Naar doelgroep volwassenen moet nog gekeken worden, ook belangrijk.



- Er moet meer relatie gelegd worden met de gebieden in de omgeving, zoals de strook langs de Oude Maas. Dit is vooral belangrijk voor activiteiten die meer ruimte nodig hebben (bv mountainbiken of hardlopen) of die niet passen in de Hooge Nesse.
- De Hooge Nesse biedt veel mogelijkheden om

voor jeugd spel- en sportactiviteiten te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door bestaande les- en activiteitenprogramma's uit te breiden naar de Hooge Nesse (survivalsportdagen, gymlessen, etc.)

- Natuur is heel leuk, maar voor Zwijndrechtse jeugd moet je het wel organiseren. Kinderen zullen samen met ouders en begeleiders (van scholen) naar het gebied gaan, want kinderen mogen vaak niet alleen naar natuurgebieden (veiligheid) of kunnen er niet alleen komen.
- Er is weinig nodig om leuk aanbod voor kinderen te realiseren; struinspaden, boomstammetjes, door het riet struinen, etc. Voor scholen zijn activiteiten waarin een combinatie tussen bewegen en educatie wordt gemaakt, heel aantrekkelijk. Dit past goed binnen hun schoolprogramma.

- Ook voor volwassenen kunnen er allerlei outdoor activiteiten worden aangeboden, zoals survivalactiviteiten, handboogschieten, etc.
- Voor hardlopen onder begeleiding van een runningtherapeut (wordt vergoed door de verzekering), zou er verbinding gelegd moeten worden met de omliggende gebieden en zijn verharde paden belangrijk. Voor beweegactiviteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van wat er aanwezig is, wordt juist van de paden af gegaan.
- Andere sporten die zijn genoemd zijn: mountainbiken, sledehondenrijden (seizoen loopt van dec – april, men rijdt van 7 – 8 uur 's ochtends), wandelen / hardlopen / nordic walking, lunchwandelen, beweegactiviteiten voor ouder + kind, eventingbaan voor ruiters. Het laatste is nog slechts nauwelijks aanwezig in Nederland.
- Ook voor de actieve oudere is het gebied aantrekkelijk om bijvoorbeeld te wandelen (bewegen en ontspanning, geeft rust). Ook ouderen die minder goed ter been zijn, zijn verharde paden belangrijk. Te realiseren in een deel van het gebied? Ook kunnen beweegprogramma's die nu binnen plaatsvinden, op een andere manier buiten gehouden worden. Ander idee: route met natuurlijke beweegtoestellen.
- Niet alle ouderen houden van schreeuwende kinderen om hen heen, dit goed meenemen in de zonering. Waar ga je wat voor wie doen.
- Zonering en voorzieningen:
- De intensieve activiteiten voor verschillende doelgroepen kunnen het beste aan het begin van het gebied gerealiseerd worden; groepen hoeven dan niet te ver te lopen, zichtbaar maken dat er leuke activiteiten te doen zijn, combinatie van activiteiten en doelgroepen zorgt ook voor gezelligheid. Voor deze plek moet uitgewerkt worden wat nodig is voor outdoor en natuurspelen, het liefst door zoveel mogelijk gebruik te maken van wat er al is. En met een natuurlijke uitstraling.
- Voor het verzamelen van groepen en het geven van uitleg moet er een open plek komen.
- Het is wel belangrijk dat er daar dan ook een plek komt met sanitair en waar mensen kunnen zitten en picknicken en zo mogelijk ook wat kunnen drinken.
- Eventueel kan een route buitenom deze drukke plek gemaakt worden voor bijvoorbeeld ouderen die meer van rust houden en zo om dit gebied heen geleid worden en niet via modderpaden en waterpartijen het gebied in willen.
- 'Natuurlijke' beweegtoestellen langs een route.
- Voor mountainbiken zou je meerdere lussen moeten gaan maken in het gebied, om langere route te realiseren. Van ditzelfde pad zouden ook ruiters en sledehondenrijders gebruik kunnen maken. Voor ruiters is wel belangrijk dat de paden goed onderhouden zijn, anders gaan ze buiten de paden om rijden. De KNHS geeft aan dat de ruitersport bereid is om zelf een rol te spelen in het onderhoud. Onderzocht moet worden of het gebied geschikt is voor paardrijden (slappe ondergrond).
- Geef niet gelijk aan het begin van het gebied aan dat je niet van de paden af mag (van de paden af is juist avontuurlijk en leuk).
- Het is leuk als er plekken komen met water; daar kun je in spelen, geeft veel beleving. Met het aanleggen van een watertappunt kunnen kinderen handen wassen en wat drinken.

Gebruik & Activiteiten

- Hardlopen (volgens Greenrunning is het gebied klein voor hardlopen; verbinding maken met andere gebieden)
- Mountainbiken (bepaalde periode van de seizoenen) geheel of gedeeltelijk door het gebied (paarden en sledehonden kunnen de paden ook gebruiken).
- Natuurspelen voor de jeugd (gebruik maken van bestaande materialen, struinpaden).
- Boogschieten.
- Outdoor activiteiten / outdoor steppen.
- Lasergame.
- Boerengolf/ variatie disk golf (met mandjes).

- Nordic walking.
- Eventing baan voor ruiters (Ruiterkamp: gebied Oude Maas en fietspad westelijke kant).
- Fietsen 50+ groep gebied Oude Maas en fietspad westelijke kant).
- Katapult schieten.
- Kinderbootkamp.
- Survival parcours.
- Blaaspijp schieten.
- Mikado tikken.
- Lunchwandeling bv. ouder & kind.
- Wandelen voor iedereen, maar ook voor degene die minder goed ter been zijn.
- Beweegroute met natuurlijke beweegtoestellen.
- Beweegprogramma's.
- Schat van Hoge Nesse voor kids (bewegen en educatie).
- Speelweide op open terrein met boomstammen, klimboom.

Comfort & Beeldvorming

- Zit- en picknickplekken.
- Watertappunt.
- Zoveel mogelijk gebruik maken van wat het gebied al biedt aan natuureducatie en bewegen.

Toegankelijkheid & Verbindingen

- Ouderen vervoer.
- Vrijheid om van de paden af te kunnen.
- Onverharde paden en verharde paden voor mensen die minder goed ter been zijn.
- Lange en korte routes.
- Shuttlebus Vervoer.
- Loopbrug over het water, hangbruggen, stenen om over te springen, klimtouw.
- Relatie leggen met de omgeving strook langs de Oude Maas voor mountainbiken, hardlopen, ruiterspad e.a.
- Verzamelplek voor groepen - open plek.

Gezelligheid

- Terras met sanitaire voorziening.

Overig

- Intensieve natuurontwikkelingen botsen met voorzieningen.
- Actief beheren – groen actief natuurbeheer.
- Mountainbiken niet of alleen waar kinderen komen. Develpark is ook voor kinderen.
- Maak een jeugdhoeke met natuurlijke activiteiten.
- Tijdens broedseizoen afsluiten.
- Wandelen overall geen asfalt, trekt het veel breder dit stuk ruige natuur en natuurspelen.
- Eventing Baan: paarden oké, vogels gaan niet weg. Mentaliteit moet oké zijn. Men gaat buiten de paden als ze slecht onderhouden zijn.
- Ruiterpas geïntroduceerd in IJsselmonde.
- Natuurlijk sportief van de paden gebruik maken. Niet waar rode lijstsoorten zitten.
- Geen bordjes, alleen op de paden.
- Niet in broedseizoen, dan uitwijken (beheerclub).
- Er zijn zowel ten oosten (geen natuurwaarde) als ten westen van het ARA-hotel nog gebieden waar nauwelijks iets gebeurt, deze benutten.

Groep Natuur (groen)

- Zichtbaar.
- Natuur/beleef pad a la hatric.

Gezelligheid

- Shelter schuilhut /schuilplek.

Overig

- Gebied opdelen in rustig en actief gedeelte.
- Discussie over voorzieningen zoals toiletbezoek, iets te drinken, schuilplek etc.
- Scouting betrekken, scholen betrekken via Weet.
- Veel vrijwilligers.

Groep Duurzaamheid (geel)

- Uitgangspunt moet zijn welke activiteiten en voorzieningen er gerealiseerd worden, het moet elkaar versterken, het moet de uitstraling hebben: dit is een gebied waar mensen graag naar toe willen (een soort van magic mix maken)
- Gebruik maken van de hoogte, van de balkonfunctie van het gebied, er ligt ook nog een dal in, een soort laagte waar het wat rustiger is
- zomerkamp voor de scouting
- Gebruik maken van de ruigte van het gebied, dus juist het versterken, niet teniet doen
- Milieuthema en natuurthema, dit gebied biedt kansen om dit ook echt te doen, om echt de natuur te beleven , hier ruimschoots aandacht aan geven
- Beplanting: een soort van plukdag organiseren waar gewassen, vruchten, bloemen, geplukt kunnen worden
- Meer inheemse aanplant van bomen
- intensieve samenwerking met het onderwijs op elk niveau (VMBO, HBO) op elke niveau kun je wat doen (Wellant college, nog verder uitdiepen met Eva Baars, Weizigt, educatie)
- Zonnepanelen
- Fietspad door het gebied trekken die verbinding legt tussen verschillende (natuur) gebieden

Earthship: autarkisch gebouw (opwekken eigen energie, gemaakt van spullen uit de directe omgeving, hergebruik van materialen, bedoeling is dat het gebouw uitstraalt wat het gebied betekent). NB: Autarkisch wil zeggen volkomen zelfvoorzienend gebouw opgebouwd uit gerecyclede materialen

Gebruik & activiteiten

- Bloemenplukdag voor vader/moederdag.
- Natuur & milieuthema beleving en doen.
- Zomerkamp scouting.
- Activiteitenplan op korte termijn met kansen.
- Magic mix bruist (mix van activiteiten die elkaar versterken).
- Waterzuivering Experimenteel/onderzoekslab, milieuthema.
- Biomassa riet/wilgen educatie broodjes bakken.

Comfort & Beeldvorming

- Beplanting voor de pluk aanleggen (vruchten/bloemen).
- Autarkisch gebouw (werkplaats wilgenproducten, verenigingsgebouw, water en toilet, gebruik maken van lokale materialen, laten zien over het gebied, kennisuitwisseling).
- Landschapsbeheer door studenten (basis t/m HBO bijv. in de vorm van stages/projecten, denk aan Wellantcollege).
- Inheemse aanplant (divers en eetbaar).
- Zonnepanelen aan de zuidkant.
- Gebruik maken van de ruigte.

- Hoogteverschil.
- Balkonfunctie benutten langs de wanden/versus dalfunctie.
- Watertappunt (stimuleren van water drinken i.p.v. gezoete dranken).

Toegankelijkheid & voorzieningen

- Aantrekkelijke ingang voor natuurliefhebber.
- Bewegwijzering / Informatiebord.
- Fietspad door het gebied.

Overig

- Balans vinden tussen natuur & activiteiten outdoor/stilte.
- Gebruikers eerst dan pas een gebouw.

Ronde 2

Mixen & Matchen

In de tweede ronde gingen de deelnemers verder met het bespreken van de resultaten uit ronde 1, op basis van twee twee vragen:

- * Hoe kunnen Natuur & Voorzieningen goed samen matchen?
- * Hoe kunnen Natuur & Outdoor goed samen matchen?

De deelnemers van de thema's werden voor deze ronde met elkaar gemengd en bespraken op welke wijze natuur & voorzieningen en natuur & outdoor goed samen kunnen gaan en elkaar kunnen versterken. De resultaten werden weer plenair teruggekoppeld aan de hele groep.

Groep 1: VERBINDING NATUUR & VOORZIENINGEN

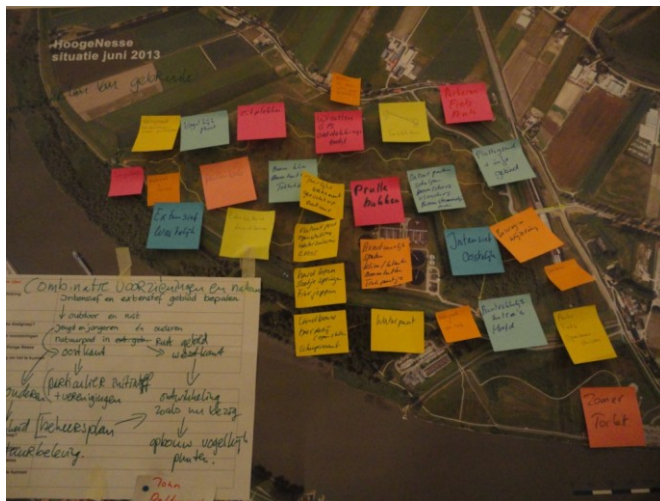
- Bij voorzieningen er van uitgegaan dat er een ruimte moet zijn waar mensen bij elkaar kunnen komen, sanitair gebruik, etc. Eigenlijk zou bij het gebruik naar een dergelijke voorziening naar boven moeten komen.
- Dus als het gebruik dermate intensief is en de vraag ontstaat, pas starten met het ontwikkelen van voorzieningen.
- Het gebied in tweeën verdeeld: een intensief gebied waar ook de hoofdentree zit en een westelijk deel wat rustig en voor natuurontwikkeling bestemd is. Dit deel (uitzoeken: welk deel is dit?) hebben we bedoeld voor de volledige groep, dus voor jeugd én ouderen.
- De mogelijkheid bieden om mensen die puur voor de rust komen, vanaf de entree langs het deel outdoor/natuurspeelgebied te laten gaan, door een pad erlangs dat naar het natuurdeel er achter leidt. Dit achterste deel is onderverdeeld in een deel waar ouderen een natuurbeleving kunnen ervaren en dat dus wat afgescheiden is van het intensieve outdoorgebied.
- Dit is een ontwikkeling die niet zoveel sturing nodig heeft, het is vooral een kwestie van beheersen van dat gedeelte, wel zorg dat de paden goed onderhouden en begaanbaar zijn.
- Voor het programma voor jeugd en jongeren het initiatief neerleggen bij particuliere organisaties en verenigingen, ze moeten daar ook de ruimte voor krijgen.
- De westkant is nu een gebied waar een pad omheen loopt en waarbij in het middengebied natuur tot ontwikkeling komt. Hier moet wel een beheerplan voor komen, maar verder laat je de natuurontwikkeling zoveel mogelijk doorzetten zoals nu al het geval is.
- Wel mooie voorziening voor dit natuurdeel: vogelkijkpunten.
- Wellicht mogelijk om aan de noordkant ook een ingang te maken en met de boer de onderzoeken of hij daar een terras zou willen starten, met horeca en sanitaire voorzieningen. Je hoeft dan ook niet eerst het drukke gebied door als bezoeker die voor rust en natuur komt.
- Essentie is dus een intensief oostelijk deel en een extensief westelijk deel. Daarbij is geen onderscheid voor doelgroepen gemaakt, want ook jongeren kunnen van natuur en stilte houden en volwassenen en ouderen van outdoor.
- Opmerking vanuit de groep: kunnen we niet breder denken? Bijvoorbeeld de gebieden zuidelijk van de Hoge Nesse zouden goed gebruikt kunnen worden voor de activiteiten die niet goed in de Hoge Nesse passen. Daar zijn nu alleen wandelpaden, zouden prima bepaalde outdooractiviteiten kunnen plaatsvinden. De natuurwaarde is daar ook niet hoog (zie aantekening op de kaart), dus dat is geen probleem.
-

Groep 2: VERBINDING NATUUR & VOORZIENINGEN

- De groep vraagt zich af of je wel verharde paden in dit gebied moet hebben, bijvoorbeeld om ouderen te faciliteren. In de omgeving zijn veel gebieden met verharde paden. De ruigte van

de Hooge Nesse is nu juist de kracht van het gebied. Je sluit dan geen doelgroep uit, maar legt er geen voorzieningen voor aan.

- Bewegwijzering en zichtbaarheid moet verbeteren, zodat het gebied bekender wordt en mensen er gaan stoppen i.p.v. er langs rijden.
- Gesproken over een ingang bij het natuurgebied.
- Kiezen voor een intensief en een minder intensief deel. Het is een recreatiegebied, maar heeft ook natuurwaarden. Niet óf natuur óf recreatie; er zijn combinaties mogelijk. Maar soms kan het elkaar ook bijten, bijvoorbeeld als een mountainbiker eigen paden



gaat maken, dit botst met de wandelaar die voor zijn rust komt.

- Omdat het een ruig gebied is met een natuurlijke uitstraling, zou je ook bij de entree van het intensievere deel een schuilhut+ kunnen maken dat opgaat in het landschap, met sanitaire voorzieningen, een watertappunt (ook om je handen te kunnen wassen). Randvoorwaarden zijn in ieder geval: er heel natuurlijk uit laten zien, laten opgaan in het landschap. In het extensievere deel zou je nog een paar onbemande kleine shelters kunnen maken, zonder voorzieningen.
- In de extensieve hoek: natuurbeleefpad realiseren.

Groep 3: VERBINDING NATUUR & OUTDOOR/SPORT

- Plan: zoneren en verbinden.
- Ook deze groep kiest voor zoneren: er zijn zoveel doelgroepen waar je op mikt, dat je weet dat het gaat conflicteren als je dit niet een beetje uit elkaar probeert te houden.
- Oostelijk deel (bij hoofdentree): intensiever gebruik en dus ook intensiever qua voorzieningen. In het westen een natuurlijker deel met rust en ruimte, waar je minder voorzieningen hebt en dus ook minder mensen naar toe trekt.
- We zijn het gebied nu als een postzegel aan het bekijken; terwijl we het gebied niet op zichzelf moeten beschouwen maar in verbinding met z'n omgeving. Dat is ook van belang als je bijvoorbeeld voor een mountainbikeroute zou kiezen. Kies je alleen voor de Hooge Nesse, dan probeer je dat in het gebied te proppen wat gaat conflicteren met de natuurdoelstellingen. Maak een verbinding met de andere gebieden; de mountainbikeroute loopt dan niet alleen door de Hooge Nesse, maar loopt ook door de gebieden zuidelijk ervan. Je hebt dan maar een klein gedeelte van de Hooge Nesse nodig waar gemountainbiked kan worden, zodat de druk op het gebied kleiner wordt. Je smeert het uit over meerdere gebieden.
- Scheidt dus de echte intensieve en extensieve activiteiten zoveel mogelijk van elkaar en maak in het intensieve deel een natuurspeelsterrein met uitkijktoren. Het natuurspeelsterrein bestaat uitsluitend uit natuurlijke materialen en speelaanleidingen. Dat zijn dus geen wipkippen, glijbanen, schommels. Je kunt die speelaanleidingen zo maken dat je ze ook kunt gebruiken voor je outdooractiviteiten. Bijvoorbeeld paaltjes in de grond waar kinderen overheen lopen en op kunnen zitten, maar die ook gebruikt kunnen worden voor sportactiviteiten.
- Heel populair is het trailrunning (hardlopen door de natuur), dat kan al prima over de bestaande paden.

- Je moet wel weten dat het er is en dat het leuk is om daar te gaan lopen. Dus bekend maken van het gebied en van de mogelijkheden die er zijn, helpt al om er meer mensen naar toe te krijgen.
- Mensen die minder goed ter been zijn (zijn niet per sé ouderen te zijn): die wil je ook van het gebied laten genieten: naar het natuurspeelterrein een goed toegankelijk pad maken en wellicht nog een pad een klein stukje het natuurdeel in, zodat je dat wel kunt beleven. Of eventueel een rondwandeling met verhard pad langs de rand van het gebied, voor mensen die minder goed ter been zijn of voor hardlopers. Ook hierbij is het belangrijk om de verbinding met andere gebieden aan te geven, waar je al wel verharde paden hebt. Dus niet alles hoeft in de Hooge Nesse plaats te vinden.

Groep 4: VERBINDING NATUUR & OUTDOOR/SPORT

- Besproken: wat kan wel samen en wat kan niet samen.
- Uitgangspunt: niet alles in de Hooge Nesse willen doen. Er zijn immers ook in de regio voorzieningen, prop niet alles in de Hooge Nesse. Kijk dus kritisch: past en moet het in de Hooge Nesse?
- Doe niet alles bij elkaar, maak een intensief (outdoor/spelen) en een extensief deel.
- Kenmerken outdoor: uitdagend, ruig, speels. Maak gebruik van wat er ligt. Je kunt dan al heel veel aanbieden.
- Bij beweegactiviteiten waarbij gebruik gemaakt wordt van wat in de natuur beschikbaar is, wil men wel gebruik maken van het hele gebied en gaat men juist graag van de paden af. Dat is op zich geen probleem, als het maar niet gebeurt in het broedseizoen. De activiteiten zouden dan in die periode in een ander gebied moeten plaatsvinden.
- Relatie met natuur: kijk wat er bij past, maar laat de natuur de natuur zijn. Voorbeelden: paardrijden kan prima in de natuur, geeft weinig verstoring.
- Niet alles voor iedereen willen doen; wat past wel en wat past niet.
- Beheergroep: natuur beheren met jongeren, moet deel open blijven, educatievraag van scholen. Combinatie zoeken. Puttershoek bij betrekken.
- Open deel mogelijk te combineren met wensen om open plek te realiseren voor opvang groepen. Dan bv noordelijk in het outdoorgedeelte, op de grens van natuur/outdoordeel.
- Gebruikersgroepen betrekken bij het beheer van hun voorzieningen, bijvoorbeeld de ruiterspaden.
- Er komt een paardenpas, ruiters moeten dan gaan betalen voor het gebruik van een gebied. Geld wordt gebruikt voor onderhoud.
- Goed onderzoeken waar de ondergrond geschikt voor is (bv mountainbiken, paardrijden).

Vervolg:

Aan het eind van de placemakingssessie is een werkgroep gevormd van 5 deelnemers. Deze werkgroep zal initiatieven voor verschillende doelgroepen een stap verder brengen en met elkaar verbinden. Ook zal de werkgroep een duurzaam samenwerkingsnetwerk gaan opbouwen, uiteraard in nauw overleg en samenwerking met andere belanghebbenden en gebruikers van de Hooge Nesse.

De inhoudelijke speelruimte wordt bepaald door de eerder genoemde kaders, het bestemmingsplan van de Hooge Nesse en besluitvorming door het bestuur van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde.

Deelnemers werkgroep om de plannen/ideeën een stap verder te brengen

- | | | |
|---|---------------|---------------------------|
| 1 | Ron Tempelaar | Hattrick |
| 2 | Hans Bakker | platform sport en bewegen |
| 3 | Jan Huisman | stichting Klimaatautarkie |
| 4 | Ton Wegman | YERMIKAY |
| 5 | Ron Stevense | Vogelwerkgroep SNLZW |

In de komende periode zal een aantal betrokken organisaties de ideeën uit de placemakingssessie voor de verschillende thema's verder uitwerken. Deze uitwerkingen worden met elkaar verbonden in de kerngroep en meegenomen in de ontwerpsessie die op 28 februari a.s. plaatsvindt, waarvoor ook vertegenwoordigers van de diverse thema's en doelgroepen worden uitgenodigd. De uitkomsten van de uitwerpsessie worden in een inspiratieboekje opgenomen.

Daarna zullen de resultaten verder worden uitgewerkt tot uitvoeringsvoorstellen voor het programma Bewegen in het Groen en het programma Groen Doet Goed.

Voor vragen en ideeën kunnen organisaties terecht bij Janine Schnaar van de gemeente Zwijndrecht, e-mail: j.schnaar@zwijndrecht.nl

Bijlage 1

Deelnemende organisaties

Bedrijf/Organisatie	Contactpersoon
Farhad's Rijwielservice	de heer F. (Farhad) Hosseini
Stichting Hattrick	de heer M. (Maarten) Westbroek
	de heer P. (Paul) Koster
	de heer R. (Ron) Tempelaar
Scoutinggroep "de Ooievaars"	mevrouw K. (Karin) Spruit
KNHS	mevrouw I. (Ilse van der Waal)
	de heer J. (Jan) Sinke
	de heer W. (Wim) van der Hout
Ruitersportvereniging De Hoge Devel	Mevrouw J. (Jolanda) Huijgen
	M. de Haer
Natuurlijk Sportief	de heer T. (Teun) van der Klis
Green Running	de heer W. (Wouter) de Jong
Sledeshondensport, Team YERMIKAY	
	de heer T. (Ton) Wegman
	mevrouw E. (Erica) Wegman
Stichting Kinderopvang Zwijndrecht	mevrouw P. (Petra) Buurveld
Dalton Lyceum Barendrecht	de heer J. (John) Schermer
Sportservice Zuid-Holland	mevrouw A. (Annemieke) Maat
Gemeente Zwijndrecht / JOGG	mevrouw E. (Edith) Sonneveldt
Stichting Welzijn Ouderen Zwijndrecht (SWOZ)	mevrouw E. (Elly) Overhand
GGD Zuid-Holland Zuid	mevrouw M. (Michelle) Stoel
Stichting Natuur & Landschap - Zwijndrechtse Waard	mevrouw L. (Lidy) van der Lans
	de heer R. (Ron) Stevense
	de heer W. (Willem) Monschouwer
	de heer J. (Jacques) Rozendaal
IVN	de heer P. (Peter) Mol
Natuurvereniging Ridderkerk	mevrouw C. (Christa) Groshart
	John Scheepers
	de heer S. (Sander) Elzerman
Agrariër Buitengebied	de heer J. (Janus) Groeneveld (DEELS AANWEZIG)
Van Binnen	de heer M. (Marc) van Remundt
	de heer J. (Jan) Huisman
Projectgroep Bewegen in het Groen	de heer M. (Maurice) Kruk
Stichting Milieu Dichterbij	mevrouw L. (Lilian) van der Horst
Visser Groen B.V.	de heer D. (Dirk) Visser
	de heer D. (Dieter) Hasenbein
Groenservice Zuid-Holland	de heer M. (Mark) Vermeulen
	de heer T. (Theo) van de Pol
	mevrouw N. (Nelleke) den Boon
NRIJ	mevrouw N. (Nora) Kösters
	de heer J. (Jan) van der Brand
Gemeente Zwijndrecht	de heer E. (Elbert) Vissers (DEELS AANWEZIG)
	de heer H. (Henk) Mirck
	mevrouw L. (Lisette) Louwman
	mevrouw J. (Janine) Schnaar
Provincie	de heer A. (Aad) Koster
Internos	mevrouw I. (Ineke) Groenenberg
JSO	mevrouw T. (Trees) van der Gun

Bijlage 2: Voorbeeld placemakingsformulier



PLACEGAME

GEREEDSCHAP VOOR HET MAKEN VAN EEN SUCCESVOLLE OPENBARE RUIMTE

1. BEOORDELING VAN DE PLEK DOE DIT INDIVIDUEEL

Naam van de plek _____ groep _____ leeftijd _____

Ik ben betrokken als bewoner / anders, nl. _____

Gebruik & activiteiten	Zwak		Sterk	
Mix van voorzieningen	1	2	3	4
Frequentie gemeenschappelijke activiteiten en evenementen	1	2	3	4
Mogelijkheid om wat te doen of te zien	1	2	3	4
Mogelijkheid om iets te kopen	1	2	3	4
Opmerkingen/aantekeningen				

Comfort & beeldvorming	Zwak		Sterk	
Aantrekkelijkheid van de plek	1	2	3	4
Gevoel van veiligheid	1	2	3	4
Schoon en heel	1	2	3	4
Goede plekken om te zitten	1	2	3	4
Opmerkingen/aantekeningen				

Toegankelijkheid & verbindingen	Zwak		Sterk	
Zichtbaarheid vanaf een afstand	1	2	3	4
Bereikbaarheid lopend of per fiets	1	2	3	4
Aansluiting op openbaar vervoer en parkeermogelijkheden (auto/fiets)	1	2	3	4
Is duidelijk aangegeven wat hier is en wat hier te doen is?	1	2	3	4
Opmerkingen/aantekeningen				

Gezelligheid	Zwak		Sterk	
Is de sfeer goed?	1	2	3	4
Betrokkenheid bij elkaar en/of de plek	1	2	3	4
Zijn mensen trots op deze plek?	1	2	3	4
Komen hier verschillende mensen?	1	2	3	4
Opmerkingen/aantekeningen				



2. ONTDEK KANSEN VUL DE VRAGEN EERST INDIVIDUEEL IN EN OVERLEG DAARNA MET UW GROEP OVER DE UITKOMSTEN

1 Wat is het beste van deze plek?

2 Welke ideeën heeft u die op korte of lange termijn gedaan kunnen worden om deze plek te verbeteren? (kijk hiervoor naar de punten op kant 1 die volgens u laag scoren).

3 Wat is er nodig in het gebied om uw droom te verwezenlijken.

4 Vraag iemand die u ter plekke ziet: *Wat waardeert u het meest aan deze plek en wat wilt u verbeteren?* Het antwoord:

5 Wie uit deze buurt (een persoon of organisatie) kan helpen bij uw voorgestelde verbeteringen? En WAT kan die doen?

6 Wilt u er zelf ook aan meewerken? Zo ja: wat zou u willen doen?
Noteer uw naam en telefoonnummer, e-mailadres:

Bijlage 3

Antwoorden op de vragen placegameformulieren per groep

JEUGD / BLAUW

1. Wat is het beste van deze plek?

- Onbeperkte mogelijkheid 2x
- De grootte / omvang en de mogelijkheden
- Ruigheid; natuurbeleving
- Prachtige natuur
- Natuur krijgt de ruimte, de rust. Je kunt alle kanten ermee uit
- Veel natuur en ruimte

2. Welke ideeën heeft u die op korte of lange termijn gedaan kunnen worden om deze plek te verbeteren? (kijk hiervoor naar de punten op kant 1 die volgens u laag scoren).

- Toegankelijkheid, veiligheid, sport en spel, betere wandelpaden, bewegwijzering, draagvlak
- Betere ingang en aanduiding, speelovertuigen, trimtoestel, schelpenpaden (deels)
- Onder de aandacht bij de bewoners. 1 opening met verschillende activiteiten
- Verboden toegangsbord weg
- Goeie pr; bekendheid vergroten
- Scholen faciliteren hier naar toe gaan + stimuleren
- Trimbaan
- Kinderkamp organiseren, maar voor iedere leeftijd toegankelijk maken, visvijver, mountainbikes, ruiterspaden
- Graffitikunst, toegankelijkheid uitnodigender maken, informatieborden verschillende wandelroutes, crossfietsroute.
- Duidelijke aanduiding waar ingang is. Bekendheid eraan geven.
- Bankje

3. Wat is er nodig in het gebied om uw droom te verwezenlijken.

- Speeloptie, fantasie, trimbaan, dromen realiseren, lasergame: mais aanplanten met doolhof en puzzle.
- Samenwerking van onderwijs, sport en In breedste zin.
- Medewerking onderwijs.
- Samenwerking.
- Aantrekkelijk maken voor de jeugd.
- Goede ideeën en geld, subsidies, vrijwilligers.
- Toegankelijkheid, verschillende gebieden, verschillende functionaliteiten.
- Prima gebied om jong en oud te laten ontspannen.
- Wat picknickbankjes
- Natuurspeeltuin, stormbaan, etc.

4. Vraag iemand die u ter plekke ziet: Wat waardeert u het meest aan deze plek en wat wilt u verbeteren? Het antwoord:

- Ongerepte natuur
- Toegankelijkheid
- De natuur laten ontwikkelen
- De natuur / toegankelijkheid ingangen
- Prachtig natuurgebied, toegankelijkheid
- Niemand loopt daar spontaan

- Niemand zien lopen.

**5. Wie uit deze buurt (een persoon of organisatie) kan helpen bij uw voorgestelde verbeteringen?
En WAT kan die doen?**

- Gemeente en alle organisaties eromheen
- Gemeente: stimuleren. NLZW: natuur
- Sportaanbieders / wijkplatform / gemeente
- Gemeente / scouting / ouderenzorg
- Wielersportvereniging
- Gemeente > plaatsen bordjes, bankjes
- Aangegeven wandelpad er heen vanuit centrum

OUTDOOR-SPORT / ROOD

1. Wat is het beste van deze plek?

- Ruigte, hoogteverschil
- De ruimte, de mogelijkheden
- Multifunctioneel, ongrept, natuur, groot
- Brede paden
- Uitzicht Dordrecht, skyline Rotterdam
- Uitgestrekt
- De ruimte
- Mogelijkheden
- De paden
- Nieuwe wildernis aan de ratelrand van de stad
- De ruigheid en de mogelijkheden tot ontwikkeling

2. Welke ideeën heeft u die op korte of lange termijn gedaan kunnen worden om deze plek te verbeteren? (kijk hiervoor naar de punten op kant 1 die volgens u laag scoren).

- Activiteitsaanbod op sportgebied
- Trimparcours
- Survivalbaan
- Ruimte creëren voor groepsactiviteiten
- Aanzicht verbeteren
- Hoogteparcours, outdoor (lasergame/paintball), mountainbike, GPS tochten, natuur/beweegplein
- Meer bomen (hoger)
- Variëteit beplanting
- Aanleg hard fietspad / bankjes
- Parkeergelegenheid, bereikbaarheid openbaar vervoer.
- Aanleg wandelpaden (droog)
- Route paaltjes en extra paden
- Green running Zwijndrecht > natuur + Lopen + gezonde leefstijl
- Bebording richting gebied

3. Wat is er nodig in het gebied om uw droom te verwezenlijken.

- Aanleg parcours: trim + survival
- Activiteiten
- Bewegwijzering
- Geld (2x)

- Voorziening die het mogelijk maakt om dit te organiseren
- Samenwerking/enthousiasme
- Samenwerking, duidelijk plan, financiën, kader voor uitvoering
- Verschillende outdoorsporten bij elkaar
- Horecavoorziening
- Fietsverhuur
- Bereidheid om ruimte te delen
- Beweegplekken voor senioren
- Toegankelijk maken voor senioren
- Paden extra en iets meer egaliseren
- Verhard pad (schelpenzand of harder) i.v.m. hardlopen
- Meer begroeiing / hoogteverschil

4. Vraag iemand die u ter plekke ziet: Wat waardeert u het meest aan deze plek en wat wilt u verbeteren? Het antwoord:

- Waarden: plaats biedt mogelijkheden (ARA nabij)
- Verbeteren: aansluiten aan wandel/recreatiegebied Oude Maas

5. Wie uit deze buurt (een persoon of organisatie) kan helpen bij uw voorgestelde verbeteringen? En WAT kan die doen?

- Bv. Hatrick
- Hoge Devels en Develruiters
- SWOZ: ideeën aanleveren ouderen beweegplek
- GKB en waterschap paden maken en egaliseren
- Gemeente Zwijndrecht – ARA – Bedrijfsleven industriegebied Zwijndrecht
- Landschapsbeheerder > aanplanten begroeiing, creëren hoogteverschillen.

NATUUR / GROEN

1. Wat is het beste van deze plek?

- Ruwe natuur
- Natuur ongereptheid
- Natuur rust, riet met vogelsoorten
- Rietveld is de beste plek voor natuur
- De ruige natuur behouden
- Dat de natuur nog zijn gang gaat
- Open ruimte
- Het open karakter buitengebied
- Lekker onontgonnen, zoveel onontgonnen plekken zijn er niet

2. Welke ideeën heeft u die op korte of lange termijn gedaan kunnen worden om deze plek te verbeteren? (kijk hiervoor naar de punten op kant 1 die volgens u laag scoren).

- Paden bijhouden de rest in stand houden
- Heel veel prioriteit plan van aanpak
- Zichtbaarheid
- Vogelkijkscherm
- “het bewaarde land”
- Slootje springen
- Af en toe activiteiten organiseren hutten bouwen
- Toegangshekken verwijderen

- Toegang verhelderen
- Beter toegankelijk maken
- Een blokhut als baken in dit gebied
- Infobond

3. Wat is er nodig in het gebied om uw droom te verwezenlijken.

- Paden ontwikkelen zelfstandig zonder inbreng v.d. dienst
- Zie boven. Gebruik en euro's zijn bepalend
- Beheer groep meer betrekken van mensen bij het gebied Activiteiten
- Inrichten beheer van natuurspeeltuin combineren met outdooractiviteiten voor kinderen
- Met rust laten; open houden
- Niets
- Als natuurgebied behouden
- Goede paden, voorzieningen zoals toiletten en speelmogelijkheden
- Veel vrijwilligers, Geld zal er niet zijn

4. Vraag iemand die u ter plekke ziet: Wat waardeert u het meest aan deze plek en wat wilt u verbeteren? Het antwoord:

- Paden bijhouden
- Niemand aanwezig, denk zelf natuur
- Rietveld en wilde natuur
- Zo laten als het is
- Uitleggen wat het landschap inhoudt
- Dat er ruimte is en dat het toegankelijk is.
- Mogelijke natuurwaarden

5. Wie uit deze buurt (een persoon of organisatie) kan helpen bij uw voorgestelde verbeteringen? En WAT kan die doen?

- Verschillende org.
- Natuurwerkzaamheden zouden we een keer kunnen doen als natuurvereniging
- GZH
- Stichting Natuur en Landschap
- Prioriteiten stellen, misschien wat minder geld naar wijkwerk en dan wel geld voor het inrichten van dit gebied.
- Op termijn scholen

DUURZAAMHEID / GEEL

1. Wat is het beste van deze plek?

- Veel ruimte, echt gevoel buiten te zijn, groen
- Hoge ligging, kans voor uitzichtpunten met bankjes (balkonfunctie)
- Er is nog alles mogelijk
- De ruigheid
- Allen mogelijkheden staan nog open

2. Welke ideeën heeft u die op korte of lange termijn gedaan kunnen worden om deze plek te verbeteren? (kijk hiervoor naar de punten op kant 1 die volgens u laag scoren).

- Betere bewegwijzering, mogelijkheden tot recreëren (bankjes, prullenbakken) voorzieningen uitbreiden
- Duurzaamheid: biomassa oogsten voor energie (bv. Riet en hout)
- Mountainbikeparcours
- Goed verbinden met de omgeving. Er is al veel recreatie mogelijk.
- Bewegwijzering aanbrengen + gebied bekend maken bij publiek
- Pad verbeteren minder drassig maken

3. Wat is er nodig in het gebied om uw droom te verwezenlijken.

- Meer ruimte, nu vrij weinig bewegingsruimte
- Ruimte om te ontdekken
- Betere paden
- Meer inheemse verschillende boomsoorten aanplanten
- Diversiteit vergroten
- Divers aanbod van activiteiten. Het ontstaan van een magix mix
- Natuurspeeltuin voor kinderen met water
- Huttenbouwgebied – ruig terrein

4. Vraag iemand die u ter plekke ziet: Wat waardeert u het meest aan deze plek en wat wilt u verbeteren? Het antwoord:

- Betere droge voetpaden, halfverhard bv. zand en schelpen

5. Wie uit deze buurt (een persoon of organisatie) kan helpen bij uw voorgestelde verbeteringen? En WAT kan die doen?

- Gemeente: proces organiseren
- Verenigingsgebouw op autarkische principes
- Natuur en milieu educatie